



Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права

Кафедра суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

«20» квітня 2017 р.

07-03-45



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Практична психологія»

для студентів усіх спеціальностей НУВГП

Рівне – 2017



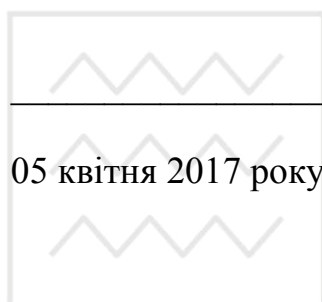
07-03-45 Робоча програма навчальної дисципліни «Практична психологія» для студентів усіх спеціальностей НУВГП. – Рівне, НУВГП, 2017, 11 с.

Розробник: Оксентюк Н.В., канд. психол. н., доцент кафедри суспільних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних дисциплін

Протокол № 11 від 05 квітня 2017 р.

Зав. кафедри суспільних дисциплін



Національний університет
водного господарства
та природокористування

Ю.П. Олексін

Схвалено науково-методичною радою НУВГП

Протокол № 3 від «19» квітня 2017 р.

Голова науково-методичної ради

О.А. Лагоднюк

«19» квітня 2017 року



1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань Спеціальність, спеціалізація Рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Для усіх спеціальностей НУВГП	За вибором	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		5-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		9-й	
		Лекції	
		16 год.	2
		Семінарські	
		14 год.	2
		Самостійна робота	
	60 год.	86	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, СРС – 2	Рівень вищої освіти: магістр	Вид контролю – залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33 % до 66 %;

для денної форми навчання - 4 % до 96 %;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Практична психологія» є оволодіння основами знань в галузі психотехнології та психодіагностики. Аналіз і регулювання реальної поведінки людини в системі управління вимагає не лише знань про внутрішні психологічні фактори поведінки людини і групи, а й розуміння і



використання психологічних прийомів і засобів конструктивної взаємодії і спілкування.

Ключова ідея курсу – використання досягнень психотехнології та психодіагностики в управлінні людськими ресурсами в організації.

Курс орієнтований на вивчення основних принципів і прийомів практичної психології як напряму, що розробляє питання застосування знань про психіку людини до вирішення практичних завдань. У прикладному плані курс «Практична психологія» передбачає розвиток умінь студентів та слухачів вибудовувати ефективне управління персоналом, використовуючи психологічні закономірності спілкування і взаємодії людей. В процесі освоєння матеріалу студенти отримують теоретичні знання, які закріплюються на практичних заняттях.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння основних термінів і понять психології на рівні відтворення;
- тлумачення та використання їх у повсякденному та професійному житті;
- познайомити студентів з конструктивними прийомами взаємодії в ситуаціях ділового спілкування;
- розглянути загальні принципи, методи і проблеми психогієни як галузі збереження і зміцнення психічного здоров'я;
- познайомити з методиками тестування і розпізнавання індивідуальних особливостей персоналу, що виявляються в умовах взаємодії співробітників в організації та для аналізу конкретних життєвих ситуацій.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, студент, вивчаючи дисципліну «Практична психологія», повинен

знати:

- особливості спілкування в ситуаціях ділової взаємодії;
- типи ділового спілкування;
- види комунікативних бар'єрів і способи їх подолання;
- сутність маніпуляції в спілкуванні;
- етапи ефективної комунікації;
- причини брехні у спілкуванні і способи її верифікації;
- особливості прояву професійного стресу;
- методи і прийоми психогієни;
- основні складові професійного успіху і чинники, що визначають його;
- соціально-значущі якості, які сприяють ефективній комунікації;
- основні поняття, принципи психологічної діагностики дорослих;
- етичні принципи застосування психодіагностичних процедур;
- основні методи психологічної діагностики дорослого.

В результаті вивчення даного курсу студенти і слухачі повинні вміти:

використовувати технології і прийоми ефективної комунікації в ситуаціях професійної взаємодії;

застосовувати способи психогієни;

здійснювати вивчення персоналу, використовуючи доступний в рамках їх кваліфікації комплекс методів психологічної діагностики персоналу.



3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологія як наука та її інструментальне значення. Форми вияву психіки. Психологія особистості

Тема 1. Психологія як наука та її інструментальне значення. Діагностика індивідуальних особливостей особистості

Роль психолого-педагогічних знань в особистісному та професійному розвитку студентів. Психологія як наука: етапи становлення психології як науки; предмет та об'єкт психологічного дослідження; основні категорії психології. Основні напрями (наукові школи) сучасної психології. Місце практичної психології в системі наук. Методи психологічних досліджень. Діагностика індивідуальних особливостей особистості.

Психіка та її розвиток. Рівні вияву психіки: свідомий та несвідомий.

Тема 2. Форми вияву психіки: сенсорно-перцептивний рівень пізнання

Сенсорно-перцептивний рівень пізнання: відчуття та сприймання. Сутність відчуття. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Закономірності і основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність.

Сутність сприймання. Класифікація і різновиди сприймання. Властивості й закономірності сприймання. Спостереження і спостережливість. Увага як умова адекватного сприймання. Сутність уваги. Види і характерні особливості уваги. Форми уваги. Уважність як властивість особистості.

Тема 3. Роль раціональних форм пізнання у діяльності

Раціональні форми пізнання. Сутність мислення. Класифікація видів мислення. Процес розуміння та розв'язування завдань. Прийоми і форми мислення. Інтелект.

Сутність мови і мовлення. Мова і мовлення як засоби задоволення пізнавальних потреб людини. Функції мови і мовлення. Різновиди та властивості мови і мовлення.

Сутність пам'яті. Теорії пам'яті. Загальна характеристика процесів пам'яті. Види пам'яті. Індивідуальні відмінності в пам'яті людини. Виховання пам'яті.

Сутність уяви. Функції уяви. Види і прийоми уяви. Розвиток уяви. Індивідуальні особливості уяви людини.

Тема 4. Психогігієна в професійній діяльності

Емоційно-вольова сфера людини: емоції, почуття, воля. Основні емоційні стани. Форми переживання почуттів. Формування і підтримка психічного здоров'я. Ресурсний стан. Стрес і його вплив на діяльність, і здоров'я людини. Прийоми подолання стресового стану. Професійний стрес. Професійне згорання: сутність, діагностика, профілактика. Методи і прийоми психогігієни. Поняття про психологічний вплив, прийоми впливу на стан і поведінку інших людей.

Сутність волі. Вольові дії. Вольові якості особистості. Вольова активність людини. Виховання волі.



Тема 5. Психологія особистості. Розвиток особистості та «Я-концепція», індивідуально-психологічні властивості особистості

Сутність особистості. «Людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність»: співвідношення понять. Основні властивості особистості. Структура особистості. Спрямованість особистості.

Загальна характеристика онтогенезу психічного розвитку особистості. Теорії розвитку особистості. Загальні закономірності становлення і розвитку особистості. «Я-Концепція»: її сутність та вплив на життєдіяльність. Соціально-психологічні закономірності професійного становлення особистості. Індивідуально-психологічні властивості особистості: темперамент, характер, здібності.

Змістовий модуль 2. Психотехнологія в сфері ділового спілкування і професійної діяльності

Тема 6. Технологія успіху в професійній діяльності.

Проблема діяльності у психології: виникнення та сучасний стан розробки. Структура діяльності. Основні види, засоби діяльності, процес їх засвоєння. Творча діяльність. Постановка цілей. Прийняття рішень.

Поняття успіху в професійній діяльності. Динаміка професійного успіху. Психотехніка професійного успіху. Початок професійної діяльності. Рівень мотивації працівника і професійний успіх. Ефективний темп професійного успіху. Прогнозування і професійний успіх. Фактор цілепокладання і професійний успіх. Успішні стратегії побудови професійної кар'єри. Імідж успішної людини.

Тема 7. Соціально-психологічна сфера особистості

Соціалізація особистості. Загальна характеристика процесу соціалізації. Соціальні групи, основні параметри, класифікація груп. Закономірності функціонування малих груп. Міжособистісні стосунки. Привабливість і взаємовплив. Механізми взаємовпливу. Типи міжособистісних стосунків. Феномени ідентифікації, рефлексії та симпатії.

Сутність спілкування та міжособистісних стосунків. Поняття «ділове спілкування»: сутність, функції, види. Комунікативні бар'єри в діловому спілкуванні і способи їх профілактики. Психологічні аспекти публічного виступу. Маніпуляції в ситуації ділового взаємодії і їх нейтралізація. Брехня в процесі спілкування і верифікація брехні. Прийоми впливу на стан і поведінку інших людей: зараження, наслідування, навіювання, переконання.

Тема 8. Діагностика індивідуальних особливостей особистості

Індивідуальні особливості особистості як ресурс професійного успіху і конструктивної взаємодії. Стиль взаємодії в процесі спілкування. Соціально-значущі якості особистості, що формуються в процесі спілкування: товариськість, конфліктність, домінування, доброзичливість та ін. Конфліктні



ситуації та шляхи їх розв'язання. Функції та типологія конфліктів. Основні стилі поведінки при розв'язанні конфліктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Усього	л	с	сп	Усього	л	с	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Психологія як наука та її інструментальне значення. Форми вияву психіки. Психологія особистості								
Тема 1. Психологія як наука та її інструментальне значення. Практична психологія. Діагностика індивідуальних особливостей особистості	12	2	2	8	16	2	2	12
Тема 2. Форми вияву психіки: сенсорно-перцептивний рівень пізнання	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 3. Роль раціональних форм пізнання у діяльності	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 4. Психогігієна в професійній діяльності	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 5. Психологія особистості. Розвиток особистості та «Я-концепція», індивідуально-психологічні властивості особистості	12	2	2	8	12	-	-	12
Разом - зм. модуль 1	60	10	10	40	64	2	2	60
Змістовий модуль 2. Психотехнологія в сфері ділового спілкування і професійної діяльності.								
Тема 6. Технологія успіху в професійній діяльності.	10	2	1	7	8	-	-	8
Тема 7. Соціально-психологічна сфера особистості	10	2	2	7	8	-	-	8
Тема 8. Діагностика індивідуальних особливостей особистості.	10	2	1	6	10			10
Разом - зм. модуль 2	30	6	4	20	26	-	-	26
Усього годин	90	16	14	60	90	2	2	86

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1	Практична психологія як наука	2	2
2	Пізнавальна діяльність особистості: сенсорно-перцептивна сфера	2	
3	Розвиток мислення та пам'яті. Уява як вища форма розумової діяльності	2	



4	Психогігієна в професійній діяльності. Виховання волі	2	
5	Психологія індивідуальності	2	
6	Постановка цілей. Прийняття рішень. Технологія успіху	2	
7	Спілкування, міжособистісні стосунки у групі	4	
Разом		16	2

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 15 год. / 2 год.

Підготовка до контрольних заходів – 18 год. / 18 год.

Опрацювання окремих тем програми та їх частин, які не викладаються на лекціях - 27 год./ 66 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1	Психіка та її розвиток. Рівні вияву психіки: свідомий та несвідомий	3	8
2	Увага. Спостереження. Спостережливість	3	8
3	Мова і мовлення як засоби задоволення пізнавальних потреб людини	3	8
4	Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Теорії емоцій. Індивідуальні емоційні прояви	3	10
5	Ділове спілкування	3	10
6	Закономірності функціонування малих груп	3	10
7	Конфліктне спілкування	3	10
Разом		27	66

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Практична психологія» використовуються пояснювально-ілюстративні методи з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- тренінгів
- розв'язання проблемних завдань;
- виконання індивідуальних психологічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;



- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.
- аналізу практичних ситуацій та ситуаційних завдань; ділові та рольові ігри;
- захисту проектів.

Питання до заліку з курсу «Прикладна психологія»

1. Сутність і функції ділового спілкування.
2. Комунікативний бар'єр і його види.
3. Вербальне та невербальне спілкування.
4. Типи ділового спілкування.
5. Ділова бесіда як основний вид ділового спілкування.
6. Психологічні аспекти публічного виступу.
7. Стиль взаємодії в процесі спілкування і його види.
8. Маніпуляції в ситуації ділового взаємодії і їх нейтралізація.
9. Стрес і його вплив на здоров'я людини.
10. Професійний стрес.
11. Професійне вигорання.
12. Методи і прийоми психогігієни.
13. Прийоми впливу на стан і поведінку інших людей: зараження, наслідування
14. Прийоми впливу на стан і поведінку інших людей: навіювання, переконання.
15. Поняття успіху в професійній діяльності.
16. Фактори, що визначають професійний успіх.
17. Успішні стратегії побудови професійної кар'єри.
18. Імідж успішної людини.
19. Принципи та предмет психодіагностики.
20. Професійно-етичні принципи в психодіагностиці.
21. Валідність і надійність як основні характеристики психодіагностичних методик.
22. Соціально-значущі якості особистості, що формуються в процесі спілкування.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.



Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано; 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо); 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
70%				30%				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
14	12	12	12	12	12	14	12	

T1, T2... T8

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90–100	Зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	



35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Практична психологія» включає:

1. **07-03-82 Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з навчальної дисципліни «Психологія»** для студентів усіх спеціальностей НУВГП денної форми навчання / Н.В. Оксентюк. – Рівне: НУВГП, 2016. – 25 с.
2. **06-10-48 Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Психологія»** для студентів усіх напрямів підготовки НУВГП заочної форми навчання / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2013. – 15 с.
3. Конспект лекцій на паперових носіях.
4. Конспект лекцій на електронних носіях.
5. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України.
6. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Практична психологія».
7. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

11. Рекомендована література

Базова

1. Кочубей А.В., Прохоров Б.І. Психологія: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2011. – 193 с.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К.: «Центр навчальної літератури», 2008. – 272 с.
3. Якубовська С.С. Психологія і педагогіка. Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2012. – 324 с.

Допоміжна

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas: Довідник: Пер. з нім. / Худож. Герман і Катаріна фон Заальфельд; Наук. ред. пер. В.О. Васютинський. – К.: Знання-Прес, 2007. – 510 с.: іл.
2. Будзан Б. Самоменеджмент: управление своим временем: [курс для менеджеров]/ Б. Будзан. – М.: Офис, 1998.
3. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с. (Альма-матер).
4. Макарова Л.І., Гах Й.М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 116 с.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. – К.: Вища шк., 2004. – 487 с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 448 с. (Альма-матер).



7. Основи психології : навчальний посібник / А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К. М. Левківський. – Киев; Харьков: Р.И.Ф., 2005. – 415 с.
8. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. – К., 2004. – 506 с.
9. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – 4-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
10. Практическая психодиагностика: Методики и учебные тесты / под ред. Д.Я. Райгородского. – Самара: БахраХ-М, 2001.
11. Реан А.А. Практическая психодиагностика личности. – СПб.: Речь, 2001.
12. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 424 с. (Альма-матер).
13. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 504 с.
14. Філоненко М.М. Психологія спілкування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
15. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с. (Альма-матер).



Національний університет водного господарства та природокористування

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44)/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
5. Міністерство освіти і науки України www.mon.gov.ua
6. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
7. Законодавство України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>



Національний університет
водного господарства
та природокористування



Національний університет
водного господарства
та природокористування